

Skollängan på Bjäresjö gamla skola, där bland annat ny färgframtagning sker, är byggt i skånskt handslaget tegel.

Sonja och Hans Allbäck är internationellt erkända proffs på fönsterrenovering och linoljefärgsfamställning. Pudehn Rolf är familjens mascot.

Bland åker den gamla vägen fram när Hans ska väga ingredienser med färgpigment.

Ett urval gamla fönsterbågar används som undervisningsmaterial på Allbäckskurser.

Hans testar och blander ständigt nya kulörer som efter hand hamnar på linoljefärgkartan.

Ett fönster mot hantverket

Sonja och Hans Allbäck vet det mesta om fönsterrenovering, byggnadsvård och linoljefärg. De har haft uppdrag för Amalienborgs slott i Köpenhamn, norska kyrkor, svenska museer och engelska 1700-talsslott.

text Lage Stone foto Hans Rooth

I UNDERVISNINGSRUMMET i gamla Bjäresjö skola hänger ett antal gamla fönster på en vägg; det äldsta är från sentretassans, det yngsta från sent 20-tal. Skickligheten att hanverksmässigt restaurera och renovera gamla fönster har gett Sonja och Hans Allbäck ett expertisrenommé i Sverige och utomlands.

Men Allbäck är inte bara fönsterrenovering. Ockragul, bladgrön, mandelvit är några av färgerna i Allbäckskas linoljefärgsserie – liksom havregrå, salvlagrön, isblå och veronabrün. Här finns också underhållsvax, rå och kokt linolja, linoljefärg, linsåpa och linoljevax – klassiska måleri- och underhållsprodukter.

Bjäresjö gamla skola strax utanför Ystad är Sonjas och Hans hem och arbetsplats. Hans, utbildad må-

lare, och Sonja, arbetade tidigare med underhåll och ombyggnad av äldre fastigheter. Problemen kom när Hans blev sjuk av arbetet med alkylfärger och lösningsmedel.

Med hjälp av ett omställningsstöd började de leta former för ett alternativt arbetssätt. De hade fortfarande kunder som ville ha hjälp med klassiska renoveringsjobb i sina gamla hus.

SOMNA OCH HANS SLOG IN PÅ en ny väg. Genom arbete på hembygds-museet Charlottenlund vid Övedskloster hade de fått kontakt med gamla hantverkare från trakten. Studier i emologi vid Lunds universitet gav en god bakgrund.

Bit för bit lärde de sig att arbeta med färg, kitt, träfyllnadsmassor, lim och rengöringsmedel. Så upp-tylldes önskemålen som de letat

efter, kvaliter, miljö, beständighet och ekonomi blev det naturliga startskottet till deras nya företag. Nyckelord: ekologiskt och naturligt.

Sedan 1982 har Sonja och Hans hållit mängder med utbildningar. Entreprenörverksamheten har legat till grund för utbildning, rådgivning och forskning.

–MÅNGA AV DE GAMLA fönster som vi har restaurerat eller renoverat, har varit i häpnadsväckande gott skick i själva träet, berättar Hans.

– Ett fint kärntrike håller i århundraden. Det är en fantastisk känsla att få ta hand om ett gammalt handbyggt fönster.

Dagens snabbproducerade trä- och plastramar motsvarar inte på något sätt de hantverksmässigt framtillda.

PÅ BJÄRESJÖ SKOLA sker linkokningen. En del av linet skördas utanför Ystad. I proceduren löses slaggprodukter ut och avlägsnas, kvar blir den rena linoljan i sin bästa kvalitet.

I en av skollängorna framställer och utvecklar Hans linoljefärgerna. Nya färger skapas genom att ta till vara slattarna från gamla

färgburkar och blanda med vatten.

I dag kan Sonja och Hans räkna in prestigefyllda uppdragsgivare på sin lista. På Amalienborgs slott i Köpenhamn initierades restaureringsarbetet med de gamla originaalfönstren från 1760 av Allbäckskas hantverkare. En annan uppdragsgivare och samarbetspartner är 1700-talsslottet Holkhamm Hall i

Kent i England. Ägaren, den ekologiskt inriktade Lord Leicester, har Allbäckskas hela program i slottets gårdsbutik. Krageholms slott utanför Ystad, kyrkor i Sverige och Norge, museer, och andra offentliga byggnader i Europa har varit andra projekt.

– Vi får ständigt förfrågningar om våra färger från i princip hela världen; USA, Kanada, Irland, Australien, England bland andra, berättar Sonja.

Allbäckskas måleri
Vilka: Sonja och Hans Allbäck, dottern Malin.
Var: Bjäresjö skola, Ystad.
Specialitet: Hantverksmässigt fönsterrenovering, linoljefärgframställning, utbildningar, kursen, gårdsbutik.
Motto: Miljö, tradition och kunskap för framtiden.

Förtrom i den egna gårdsbu-liken och på nätet, är Allbäckskas färger representerade på till exempel byggnadsvård Nääs nära Lerum och Qvesarums Byggnadsvård Löberöd utanför Lund. Liksom i en mängd ekologiskt inriktade färgbutiker ute i Europa.

PRIVATPERSONER, hantverkare, arkitekter, myndigheter och fastighetsbolag kan gå informationskurser på Bjäresjö. Här får man sig om restaurering och underhåll av fönster. Föreläsningar ordnas för museer, intresseorganisationer, kommuner och företag, i Sverige och utomlands. Ryktet om det svenska företaget och dess expertis kring det goda hantverket har flugit långt.

I Allbäckskas minutöstrördokumentation, kan man i detalj följa alla utförda arbeten genom åren, moment för moment, fönster för fönster, fasad för fasad. Ett livsverk på pränt att ta del av för kommande generationer.

LAGE STONE
red:bostad@dn.se 08-738 23 33